

Sylabus PSY170 Náhradní rodinná péče

Jarní semestr

Vyučující: Mgr. Petra Kočí

Cílem předmětu je předat studentům základní psychologické souvislosti života dětí mimo vlastní rodinu, zmapovat problémy těchto dětí v raném věku i v dospělosti, poukázat na možnosti a způsoby, jakými psycholog může v oblasti náhradní rodinné péče odborně pracovat jak s dětmi samotnými, tak i se zájemci o přijetí dítěte do osvojení nebo pěstounské péče a samozřejmě s náhradními rodinami.

Interaktivní výuka umožňuje studentům pochopit důležité souvislosti mezi biologickou rodinou, dítětem, ústavní výchovou, rolí státu, zájemci o přijetí dítěte a náhradní rodinou.

Výuka je koncipována jako seminář, který má dvě části: teoretickou a zážitkovou.

Pozvaní hosté, odborníci z praxe přináší své profesní a osobní zkušenosti stejně jako rodina s dětmi v náhradní rodinné péči.

Osnova:

1. Úvod, seznámení se studenty, motivace, očekávání.
2. Právní souvislosti, typy NRP, instituce a jejich spolupráce, role psychologa v NRP.
3. Porucha attachmentu a její projevy a důsledky, potřeby dítěte v novém vztahu.
4. Citová deprivace, projevy, psychické trauma, adaptace v nové rodině, problémy a řešení.
5. Osobní zkušenosti rodiny s dětmi v NRP.
6. Ústavní výchova, příčiny umíst'ování dětí.
7. Profesní zkušenosti ředitele DD.
8. Práce s dospělými, kteří vyrostli v ústavní péči
9. Identita přijatého dítěte, jeho původ, místo v náhradní rodině.
10. Etnicky odlišné dítě v NRP, výchova.
11. Příprava rodiny na příchod dítěte, nový člen rodiny.
12. Profesní zkušenosti psychologa pracujícího v NRP.
13. Závěrečné shrnutí kurzu, zhodnocení, diskuze.

Předmět je zakončen zápočtem.

Podmínky pro udělení zápočtu:

- * 85% účast na seminářích (celkem 11 setkání ze 13)
- * zpracování a prezentace příspěvků k probíraným tématům
- * závěrečná seminární práce

Doporučená literatura:

Ústavní péče. Edited by Oldřich Matoušek. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 1999

Adopce :vztah založený na slibu : užitečné rady a prostředky pro adoptivní rodiče a pěstouny. Edited by Jiří Kovařík - Jayne E. Schoolerová. 1. vyd. Praha : Návrat domů, 2002

Matějček, Zdeněk - Kovařík, Jiří - Bubleová, Věduna (1996). Pozdní následky psychické deprivace a subdeprivace II. část: Děti z náhradní rodinné péče. *Československá psychologie*

Matějček, Zdeněk – Bubleová, Věduna – Kovařík, Jiří (1996). Pozdní následky psychické deprivace a subdeprivace III. část. *Československá psychologie*

Osvojení a pěstounská péče. Edited by Zdeněk Matějček. Vyd. 1. Praha : Portál, 2002

Wilson K., Petrie S., Sinclair I. (2003)

Heger, P. Zkušenosti adoptivních rodičů odjinud. Praha, FOD, 1994

Dítě v náhradní rodině. Edited by Caroline Archer. Vyd. 1. Praha : Portál, 2001

Pozdní následky psychické deprivace a subdeprivace. Edited by Zdeněk Matějček - Věduna Bubleová - Jiří Kovařík. 1. vyd. Praha : Psychiatrické centrum, 1997

Matějček, Zdeněk (1996). Teoretická úvaha nad pozdními následky psychické deprivace a subdeprivace . *Československá psychologie*

Reitz, M., Watson, K.W. Adoption and the Family System. New york, Guilford Press, 1992.

Shoffield G., Beek M. (2005). Risk and Resilience in Long-Term Foster-Care. *British Journal of Social Work*

Biehal N., Wade J. (2000). Going Missing from Residential and Foster Care: Linking Biographies and Contexts. *British Journal of Social Work*

Marhounová,L, Stýblová, M. Osvojené dítě. Praha, 1997.